

שׁוֹבֵה יִשְׂרָאֵל

בס"ד, שב"ק פרשת שלח ט"ז סיון תשע"א | גליון 456

מדברי מו"ר ועט"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

למה אתה בוכה?

באמת בישועה או שהם מפחדים ממונה?! יש משהו האהוב עליהם במסכנות, בהתבכינות?

הקב"ה הבטיח לעם ישראל ארץ זבח חלב ודבש. ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצוב נחושת. הם ביקשו לרגל אותה ומצאו פירות בגדלים בלתי נתפסים. השגחה פרטית ושפע מופלא. אבל הם הלא רצו לבכות, להתרפק בדמעות על האבטיחים של מצרים, אז הם ראו צרות. אפס כי עז העם... עמלק יושב בארץ הנגב... ילידי הענק. הם הוציאו שם רע על הארץ, כמו שאנשים מוציאים שם רע על עצמם, רק בשביל להיות מסכנים.

תמורת בכיית חינוך, הגיעה בכייה לדורות. **תפסיק לדבר לשון הרע על הארץ, תפסיק לדבר לשון הרע על עצמך!** הקב"ה הבטיח שהארץ טובה, הוא גם הבטיח שאתה טוב. ה' לא בורא דברים מקולקלים. ההתבכינות היא מידה מגונה ומביאה לבכיית דורות.

בית המקדש נחרב בעוון שנאת חינוך. אולי גם שנאת חינוך של האדם לעצמו; התכחשות לטוב שה' נתן לנו בתירוץ מעוותים ומטופשים. ממש כמו פעוט מיילל, הבולש נואשות אחר דבר מה לתלות בו את בכיו. **נפסיק לבכות בחינוך ונתמקד בבנייה, אופטימיות ותקווה.**

רופא מבוגר ובעל ניסיון מארצות הברית, סיפר לנו סיפור השופך אור על אחת התופעות המוזרות בחיינו. אל מרפאתו הפרטית נכנס בן עשירים מפונק כשפאניקה בעיניו והוא מבקש להיבדק אם לא חלה ב... הרופא התרשם מן הדחיפות והפעיל את קשריו להשגת תור מיידי במכון דימות. הצעיר נבדק ביסודיות והוכח כי בריא כמו תינוק. אחר שבוע, שוב פרץ אל הקליניקה. חושב שחליתי... הרופא: שבוע שעבר בדקנו והוכח שהנך בריא. הצעיר: בכל זאת... שוב בדיקות מקיפות והתוצאה זהה: הבחור בריא!

אבל הוא לא הפסיק לבוא. מחלה כזו, מחלה אחרת. עם הזמן הבחין הרופא כי ביקוריו חופפים להופעת מדור הבריאות באחד העיתונים הגדולים... העלם קורא בשקיקה על המחלות החדשות ותסמיניהן ומפתח אל אתר את הסימפטומים... אני לא יכול לעזור לך יותר! – אמר לו בביקור הבא והצעיר הלך בצער.

אחר תקופה נפרד הצעיר מן העולם. הוא רק רצה שיצינו על מצבתו כי מת מן המחלות: וכאן מנה את כל המחלות שהופיעו בעיתון...

שמענו את הסיפור ועל אתר נזכרנו במספר אנשים המגיעים אלינו שוב ושוב, במהלך שנים ארוכות. האם הם מעוניינים

דברי הימים

כ' סיון

כתב בספר הקדוש 'אוהב ישראל' לרבי אברהם

יהושע העשיל מאפטא: כ' סיון הוא התחלה על יום הכיפורים. אם מקיים יום הזה כראוי, אזי יוכל לקיים יום הכיפורים כראוי ונכון. וסימנך "כי יד על כ"ס י"ה" (שמות י"ז, ט"ז). כ"ס ר"ת כ' סיון. י"ה ר"ת יום הכפורים.

יום נורא זה נקבע כיום תענית, תשובה וסליחה על ידי הקדמונים מצוקי עולם, מחמת פרעות נוראות, צרות רבות ורעות שפקדו את עם ישראל בכל מקומות גלותם. החל בפרעות שפקדו את יהודי צרפת בשנת תתקל"א לאלף החמישי, המשך בפרעות שמצאו את יהודי פולין בשנת ת"י לאלף השישי, וכלה בפרעות ת"ח ת"ט ע"י בוגדאן חמלניצקי ימ"ש.

הראשון לקביעת התענית חוק בל יעבור, היה רבנו תם, בעקבות עלילת דם נוראה שארעה בצרפת וקיפדה את חייהם של אלפים מבני ישראל שהועמדו בפני הברירה להמיר את דתם או ללכת כצאן לטבח, וכולם כאחד פשטו צווארם לשחיטה וקידשו שם שמים רבים. בלשון גזירתו של ר"ת נאמר: **גדול יהיה הצום הזה מצום גדליה, כי יום כיפורים הוא!**

"הרנינו גויים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצריו וכיפר אדמתו עמו".

ר"ת	יציאית השבת	כניסת השבת	
21:04	20:29	19:11	ירושלים
21:01	20:31	19:27	ת"א אשדוד
21:02	20:33	19:19	חיפה
20:59	20:29	19:24	ב"ש

השיעור השבועי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

יתקיים בימי חמישי בשעה 21:00 בהיכל ישיבת שובה ישראל רח' שבט בנימין 34, רובע י"ב, אשדוד. פרטים נוספים בטל: 08-8679897

ניתן לקבל את העלון במייל מידי שבוע, לאחר הרשמה במייל: info@shoovaisrael.com
כמו כן ניתן לקבל במייל את דבר התורה היומי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א
לאחר הרשמה במייל: info@shoovaisrael.com

מתורתן של אבות

"שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען" (י"ג, ב'), פירש רש"י בשם המדרש: שלח לך, לדעתך, אני איני מצווה לך, אם תרצה, שלח!

יש לתמוה: אחר דברים כאלו נחרצים, מה טעם עוד לשגר מרגלים?! הן בוודאי ימצאו רק חסרונות ופגמים אחר שכל כוונתם לאלו?!

בשנים מאוחרות יותר אנו מוצאים מעשה ריגול בעל אופי דומה מאוד, אך חיובי ביותר ואף מוזכר לשבח. "וישלח יהושע בן נון מן השיטים שנים אנשים מרגלים חרש" (יהושע ב'), אמרו חז"ל (במדבר רבה ט"ז): שאין לך חביב לפני הקב"ה, כשליח שמשלח לעשות מצווה ונותן נפשו כדי שיצליח בשליחתו, ואין לך בני אדם שנשתלחו לעשות מצווה ונותנין נפשם להצליל בשליחותן כאותם שנים ששלח יהושע בן נון וכו'.

השליחים של יהושע היו בטוחים שהשי"ת ימסור את יריחו בידיהם. הם רק הלכו לרגל אותה מתוקף חובת ההשתדלות. משה רבינו, בגודל אהבתו לעם ישראל, היה בטוח כי זו גם כוונתם שלהם בבקשתם לרגל את הארץ. מעט השתדלות בדרך הטבע לזהות את הדרך הנכונה ממנה יתקפו את האויב. אך למרגלים היו כוונות אחרות, והשי"ת בוחן כליות ולב ראה אותן ואמר למשה: אני אמרתי להם שהיא טובה, חייהם שאני נותן להם מקום לטעות.

(כסף מזוקק)

הנוד לנער

מה אתה לא מבין? אם המילה מתחילה בצליל הדומה לצליל הפתיח של האות ב"ת, אז המילה הזו מתחילה בב"ת?!

מבט של ילד מלא תום ממשיך לבהות באביו בחוסר הבנה. האב, יהודי אינטלקטואלי בעל רמת משכל גבוהה, גם אימו של הילד מלומדת של ממש, אך יורש העצר הקטן מסרב להבין דברים פשוטים. אל"ף בב"ת!

אבא! קצת לפני שהנך סופד לבנך היניק, כדאי שתעמוד על החילוק המהותי בין הנפש הקונקרטי לזו העיונית. תנסה להיזכר כמה זמן לקח לך ללמוד שיר פשוט כשהיית קטן, ולעומת זאת, כמה זה ייקח לבנך... המוח שלך בנוי לתפיסת דברים מופשטים. הילד שלך אינטלקטואלי לא פחות ממך, אך התפיסה שלו קונקרטית. מציאותית. מה שלא מציאותי ומוחשי, לא קיים לגביו. שיהיה ברור. הוא לא יהיה מהעשרה ראשונים בכיתתו שידעו את האל"ף בב"ת. כדי ללמוד, יהיה צורך להמחיש לו כל דבר. אל"ף? נצייר אותה. בב"ת? ננסה לפסל בית בפלסטלינה. כך, לאט לאט. לעומת זאת, אם הוא אינטלקטואלי, וסביר שכך אם הוריו הם כאלו, הוא יהיה מהראשונים שיקלוט כיצד מתאימים מקצבים לתנועות, הוא ידע להמציא פטנטים מכאניים מורכבים, ובישיבה, הוא יתגלה כבעל משיכה עזה לפסק. הוא עושי לגדול מורה הוראה מובהק.

האבא העיוני שלו, לעומת זאת, לא יהיה כל כך מהר מורה הוראה משום שמוחו העיוני יתקשה לעסוק בפרטים הטכניים הנלווים ללימוד. הוא יעדיף להתגדר במחוזות של פלפול, למדנות ופילוסופיה, ולא להתחכך עם הפרקטיות שמחייבת הלמדנות ההלכתית.

הרבה מהחיכוכים היומיומיים בין הורים לילדים, נובעים מהשוני היסודי הזה. אבא קונקרטי שלא מבין מה יותר פשוט מלפרק את המכונות ולסדרן אחת אחת במקום. הוא כועס על הילד שהוא בהחלט לא 'גולם', אך הוא גם ממש לא עצלן ולא מתכוון להרגיז איש. הוא לא קולט כיצד עושים זאת. הוא ילד עיוני שמבין בשנייה את הסברא שהמלמד בתלמוד תורה מתכוון לומר, אך הוראות יצרן הם עבורו כמעט בגדר תעמולה. לפעמים יתפלא אותו ילד, כיצד חברו שמקבל במבחני גמרא ציונים שואפים לאפס, מתגלה כאשף בכל הקשור להוראות משחק, שרטוטי בנייה ותדרוך להפעלת מכשירים. כשאנו מודעים לשינויים הללו, הכעס מתחלף בהבנה ורצון כנה לבוא לקראת.

מפראות

"שלח לך אנשים" (י"ג, ב')

ברש"י: 'למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים? לפי שלקתה על עסקי דיבה וכו', ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר'. מה לא היה די אם היו רק 'שומעים' מה ארע למרים, עד שהמדרש רואה לנכון לדייק 'ראו ולא לקחו מוסר'?

במסכת ברכות מקשה הגמרא סתירה בין שני מאמרי חז"ל, מאחד מהם נראה כי נגעים אינם מכלל ייסורים של אהבה, ואילו בשני נאמר כי מי שיש בידו אחד ממראות נגעים הללו אינו אלא מזבח כפרה. מיישבת הגמרא: בצנעה הם ייסורים של אהבה, בפרהסיא אינם של אהבה.

למרגלים היה מקום לטעון כי מרים לא לקתה על עסקי דיבה ואילו הנגעים שפשטו בה היו ייסורים של אהבה. בא המדרש ודייק 'ורשעים הללו ראו', כשהנגעים ניתנים לראייה, הם אינם יכולים להיות ייסורים של אהבה רק עונש על חטא לשון רע, ומדוע אפוא לא לקחתם מוסר?!

(חנוכת התורה)

"ועתה יגדל נא כח ה'" (י"ד, י"ז)

האות יו"ד, רבתי, כי מתוך הקטנות הכי גדולה, צומחת הגדלות הנפלאה ביותר...

הנה ימי בין המצרים הם ימי קטנות. נאסר לערוך בהם שמחת נישואין, להקשיב לשירה. מראש חודש אב, הקטנות נעשה קשה יותר. לא אוכלים בשר עוף, לא שותים יין. ערב תשעה באב, נעשים עוד יותר קטנים. בסעודה המפסקת כבר יושבים על הארץ כמו תינוקות, עד שבתשעה באב עצמו, האדם נעשה אפס ואין. קטנות כזו שהוא מתבטל לחלוטין. ומה קורה אז? אז נולד משיח!

כשהגיעו ישראל לידי הקטנות של חטא המרגלים, אז גם נגרמה בכייה לדורות בחורבן בית המקדש והקטנות של תשעה באב, באותם ברגעים התגלה אור הגדלות והישועה ומשה רבנו אמר: ועתה יגדל נא כח ה'! יו"ד רבתי, כנגד לידתו של משיח.

(הרה"ק רבי פנחס מקוריץ)

במדבר הזה ייתמו ושם ימותו (י"ד, ל"ה)

'מדבר' רמז לדיבורי תורה, שניתן לזכות על ידם לתמימות 'יתמו', אך גם למוות, 'ושם ימותו', וכשם שאמרו חז"ל: זכה נעשית לו סם החיים, לא זכה סם המוות ח"ו.

(הרה"ק רבי פנחס מקוריץ)

המוח והלב

מעשה במלך שביקש לגמול לעבדו על נאמנותו ומסירותו הגדולה. קרא לו ואמר: בקש בקשה אחת, גדולה ככל שתהיה, ואני אשתדל למלאה... חשב העבד ואמר: חפצי להיות מלך ליום אחד! ניחא! – נענה המלך ומסר לידי עבדו את שרביטו, את הכתר שעל ראשו וגם את הכסא. תהיה מלך ליום אחד.

בו ברגע שטיפס העבד על הכסא, קרא אל המשרתים וציווה להעלות את המלך הוותיק על הגרדום... כעת... כעת תישאר הממלכה בידי לנצח!

בקרבו משמשים שני כוחות אשר כל אחד מהם חותר לשליטה מוחלטת על נפשנו. המוח והלב. בעוד המוח מבקש להשליט עלינו חיים רוחניים ותכליתיים, הלב נושא אותנו לתענועי העכשיו, למתוק ולערב. כל עוד אנו חיים בתוך גוף, אין מנוס מלספק ללב מעט ממבוקשו. אך גם כשנותנים לו ללב, יש להיזהר מלהפקיד בידי את המלוכה, ולו לרגע קט. כי אך יטפס על הכסא, יצווה להוציא את המוח להריגה וישלול באדם לעד...

תמיד נזכור שהמוח הוא המלך, והלב, עבד בממשלת המוח.

אשרי תמימי דרך

אמרו חז"ל (ירושלמי פ"ד ה"ד): כל הדרכים בחזקת סכנה. כן אמרו (שבת ל"ב): לא יכנס במקום סכנה שאין עושין לו נס. עוד קבעו חז"ל במסכת גיטין (ע). כי הדרך מקצרת ימיו של אדם, שנאמר: "עניה בדרך כוחי קיצר ימי".

במכתב שמפרסם אחד מצדיקי הדורות עם הפעלת הרכבת הראשונה, הוא מבקש מכל יראי ה' להחליף את הנסיעה בעגלות בנסיעה ברכבת. הוא מסביר זאת בכך שהדרך קשה לגוף ולנשמה, על כן יש למעט בה ככל האפשר.

שתי סכנות מרכזיות אורבות בדרכים והסיבה לשתייהן היא אולי אחת. המהר"ל מסביר כי הדרך נחשבת מקום שאינו מן הישוב, על כן, כל הנבראים הנלחמים ביישובו של העולם, הם השדים והמזיקים, אורבים לבני הישוב בדרכים. הם עלולים לפגוע באדם פיזית, אך גם רוחנית. צדיקים אמרו: מי שבביתו יהודי שלם, בדרך הינו חצי יהודי. מי שבביתו חצי יהודי, על הדרך הינו...

דווקא מכיוון שהדרך צופנת בחובה סכנות והאדם מרוב תשישות נוטה לזלזל בה בענייני הלכה, יש להתגבר ביתר שאת ועוז לקיים את המצוות בדקדוק רב וחסידות, כדי שאלו ישמשו שמירה עליונה מפני המזיקים. מצווה פשוטה כתפילה בטלית ותפילין, עלולה להיות כרוכה בניסיון קשה על אם הדרך. האדם יושב במטוס בחברת גויים או תינוקות שנשבו השוחקים בכל פה למראה הטלית והתפילין שהוא עוטה. יש לו לדעת כי באותו רגע המזיקים שבדרכים מנסים להתגבר עליו ולשלול ממנו את המצוות המגנות עליו. עליו להתגבר על כן בכל הכוח ולא להפיל שיערה ממצוות התורה ארצה.

הבעל שם טוב נסע פעם בדרך בלוויית תלמידו הקדוש רבי נחמן מהורדנקה והגיע זמן תפילת שחרית. שלח הבעל שם טוב את תלמידו הקדוש לרחוץ בבית מרזח אחד אם ניתן להתפלל בו, כשאל התלמיד מתלווה העגלון. תוך שעה קלה חזר העגלון ובפיו מענה: בית המרזח מלא גויים ושיכורים מתהוללים! נמשיך אם כן, אמר הבעל שם טוב, אך רבי נחמן בושש לחזור. נשלח העגלון לחפש את רבי נחמן והוא שב וסיפר כי רבי נחמן ניצב במרכז בית המרזח עטוף בטלית ותפילין ומתפלל כבר... אם רבי נחמן התחיל להתפלל – אמר הבעש"ט – לא יישאר שם גוי אחד! עודם מדברים הגיח מקצה הרחוב רץ בהול והזעיק את הערלים לסייע בחילוץ מרכבתו של פריץ שנתקעה במבואות העיירה...

תורה ומעשים טובים כתרס בפני הפורענות, לכן יש להקפיד ששעות הנדידה בדרכים, תהיינה מלאות תורה ובמצוות, ועל כגון דא נאמר: "אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'".

לאורם נלך

הרה"ק רבי ישכר דב הסבא קדישא מראדושיץ זי"ע – ח"י סיוון תר"ג

את צום יום כיפור. לקראת חג הסוכות מכרה אשתו תכשיטי ישן שהיה לה ובתמורתו רכשה תפוחי אדמה. כשהחל הסבא קדישא לטעום מן התפודים בין כותלי הסוכה, עצר לפתע ודחה את הקערה בבהלה. מה ארע לך ישכר דב? – תמה אל עצמו – הלא אינך יושב בסוכה כי אם בקערה...

במכתב שמשגר רבה של אושוונצ'ים לביתו אגב ביקורו בראדאשיץ, הוא כותב: "ואל מאהבי אקרא בקול גדול, שמעו ותחי נפשכם, שכל מי שיש לו גיד ישראלי, יכתת רגליו ואף יהלך על כפיו למקום המקודש הלזה. אשרי לי ואשרי חלקי שזכיתי לראות בעין לשמוע באוזני נוראות נפלאות הפלא ופלא... חי ה' כי מידי כותבי זאת, רוחי הציקתני מאוד על אותם האנשים הנאהבים לי וידעתי שהם ברובם בחכמות כאלה, המכחישים עניינים שכאלה. חי ה' כי רצוני לפדותם מני שחת".

בשנת תר"ג נשבה ארון האלוקים ותלמידו של הסבא רבי נתן דוד משידלובצא אמר בהלוויה: "ביקרתי אצלו קודם הסתלקותו וראיתי פניו הקדושים בוערים כלפידי אש והכרתי בו שהוא מלך המשיח, אבל בעוונותינו הרבים נלקח מאיתנו!..."

מנוחתו כבוד בראדאשיץ ודברי תורתו מלוקטים בספר "דברות חיים".

הסבא קדישא מראדאשיץ נולד בשנת תקכ"ה לאביו רבי יצחק, משמשו של המגיד הגדול ממעזריטש. עוד בצעירותו הצטרף אל דודו אבד"ק ראדאשיץ לנסיעותיו לליז'ענסק, ועד מהרה נפוץ שמו בהיכלי החסידות כאיש קדוש ונורא. על רבותיו נמנו רבי משה לייב מסאסוב, המגיד מקאזניץ, רבי מנחם מנדל מרימינוב, הרה"ק מאפטא, כמו גם היהודי הקדוש מפשיסחא. אך רבו המובהק היה ה'חוז'ה מלובלין. בנוסף לכל אלו, זכה לשמש מאה ועשרים צדיקים תלמידי חכמים בעלי רוח הקודש.

עם הסתלקות דודו עלה לכהן כרבה של ראדאשיץ, וכאשר נפטר גם רבו מאפטא, החל לנהוג באדמורו"ת ואלפים נהרו לפתחו. הוא נודע 'כבעל מופת' עצום עד שתלמידו הגדול בעל ה'תפארת שלמה' מראדאמסק כינה אותו: הבעל שם טוב השני! קדושי עולם כמו השרף מאמאגלינצא שהיה בעצמו אדמו"ר לאלפים, השכימו לבית מדרשו והתבטלו אליו כתלמיד לרבו.

השרף מקאצק אמר פעם ליהודי שזכה לרכוש בגד חדש לסבא מידי חג: אשריכם שזכיתם לעשות מידי פעם מעיל לספר תורה! בימי עלומיו ידע דחקות נוראה והייתה שנה שלא היה לו במה לשבור

כסף מגול

נחשת מדברת בקול אדם. שמע לקולי שמעון! מחר עם שחר צא לרחוב הישמעאלי וקנה את המעיל הקצר שתציע לך עוברת אורח קשישה... אחר תבוא אלי באין רואה ואגיד לך מה תעשה!

צייתי לקול ואחר שרכשתי את המעיל, שילחתי את אשתי מן הבית בערמה ובאתי ועמדתי לפני הנחשת. כעת פרום את המעיל! ציוותה. קרעתי את התפרים ונחיל מטבעות זהב פרץ החוצה. אהה! המהמתי שטוף תימהון והנחשת אמרה: אם תרצה להתעשר עושר רב, תעשה לי עליית קיר קטנה, תקבע אותי בתוך תיבת זכוכית ואחר תדליק לפני נר תמיד! אז אעמוד לשירותך ואגלה לך בכל שעה כיצד תוכל להרוויח הון. רק זאת תבטיח לי, כי לעולם, לעולם לא תגלה את סודי!

עשיתי כדברי הנחשת ומאז רכשתי לי ספסל עץ שהתגלה כזהב; מיטה שהכילה יהלומים ועציץ שהסתיר מטמון עתיק יומין. מפעם לפעם אני נכנס בלאט להיטיב את הנר אשר לפני הנחשת ולצחצחה, ואזי היא מגלה לי סודות שהופכות עד מהרה לכסף מצלצל...

שמעון סיים את סיפורו ועיני הגאון רשפו גיצים. שומו שמים! הלא מחזיק הנך בביתך טומאה!!! לאן תחפוץ להגיע, לעולם הבא או לבאר שחת?! שמעון שהיה בטוח עד לאותו רגע כי משמים השיגו בעוניו וגמרו להעלות את קרנו, חש לתמוך עצמו טרם יתמוטט ומלמל: בעולם הבא! אם כן, גמר הגאון הקדוש, כבה מיד את הנר, נפץ את הארגז ואת מטבע הנחשת שתחן עד אשר דק וזרה במי שופכין! ודע כי ממונך אסור בהנאה לך ולכל ישראל... כמי שאחזו שד, קרב שמעון וכיבה את הנר, אחר הלם בתיבת הזכוכית שהתנפצה לרסיסים. כאשר קרב אל המטבע, שוב נשמע הקול: שמעון!!! שמעון, אל תשמע לדברי הרב כי מרה תהיה אחריתך!!! אותו רגע תפס הרב בפטיש וכתש את המטבע עד שנעשתה עפר והטיל לתוך מי שופכין.

תוך ימים ספורים פרח עושרו של שמעון והוא נותר עני ואביון כשהיה. אמנם, הוא זכה לברכת הרי"ף כי יזכה לטוב בזה ובבא, ואכן, כששמעו חכמי עירו על מעשיו, פרסו עליו את חסותם והוא חי בעושר וכבוד עד סוף ימיו.

שמעו התעשרותו הפתאומית של שמעון, סוחר הגרוטאות, פשט כאש בין בתי שכניו המטים לנפול. ההלך המרופט שהתגורר עד אמש תחת מצע קש, מתחכך בגלימותיהם של שועי עירו ומקומו בבית הכנסת הועתק מן הירכתיים את ה'מזרח'... עם זאת, טוב ליבו לא הועם וביטו החדש היה עם כינונו, לביתם של כל מרי הנפש, החלכאים וקשי היום. גם את אוזנו של הגאון הקדוש רבי יאשיהו פינטו, מחבר פירוש הרי"ף על עין יעקב, השיגה השמועה המרעיש, אך בשונה מבני עירו, לא שבע ממנה נחת. הפליאה אותו העובדה שאדם מתנהג בנדיבות שכזו ויצר הרע עומד מנגד. הוא החליט לחזות במו עיניו בפלא ושם לדרך פעמיו.

עוד ממרחק הבחין בתנועה הזורמת מבעד לדלתות. עניים חסרי בית לצד תלמידי חכמים וראשי ישיבות; נערי שליחויות נושאים סלי חסד, לצד גבאי צדקה בעלי עיניים מתרוצצות. בבית פנימה פגש במחזה האמיתי: סביב שולחן ארוך הסבו טובי למדינה של העיר ואכלו מפתו של בעל הבית כשבתוון ניטשת מלחמתה של תורה.

למראה הגאון, הצטדד הקהל ופילס מעבר אל בעל הבית שישב בראש, מכותר בעושי דברו. הרי"ף קרב בצעדים נחושים והטה את בעל הבית לצדדין. **שמעון, מנין לך הכסף?** שמעון הופתע מן השאלה וביקש להסתלק, אך ידו של הרי"ף אחזו בו בחוזקה ועיניו הקדושות פלחו את כליותיו. שמעון, **מהיכן הכסף???**

חיוורון עז פשט בפניו של בעל הבית. בלא כוח הוליך את הרב אל גומחה קטנה בין מבואות ביתו, קילף שכבת סיד והניח לגאון להתבונן במראה: תיבת זכוכית, בתוכה נר מרצד המטיל צלליות על מטבע נחושת ממורקת ומבויקה...

בקול רועד, פתח שמעון בסיפורו: לילה אחד פרקתי על שולחני שק גרוטאות שרכשתי מידי נוצרייה אחת והחילותי נובר אחר מציאות. לפתע נשמע קול: שמעון! שמעון! הבטתי ימינה, שמאלה, למעלה, למטה. אין איש. הדלת נעולה, החלון מוגף. שמעון!!! החזרתי עיני לשולחן וראיתי גרוטאת

שבע ארצות - ב'

המינים. עודם מדברים שב האיש ונטמן בסלע ועקבותיו נעלמו. השתוממו הצדיקים עד מאוד...

מעשה זה המובא בזוהר הקדוש, מגלה לנו את מקורן של הבריות המשונות העתידות לעלות על הקרקע בעקבתא דמושיחא. רמז נוסף לבריות בעלי שני קדקודים, נמצא בדברי תוספות (מנחות ל"ז): **יש במדרש, שאשמדאי הוציא מתחת קרקע אדם אחד שיש לו שני ראשים לפני שלמה המלך ונשא אישה והוליד בנים כיוצא בו בשני ראשים, וכיוצא באשתו בראש אחד. וכשבאו לחלוק בנכסי אביהם, מי שיש לו שני ראשים שאל שני חלקים ובאו לדין לפני שלמה.**

ישנה משמעות במספר מקורות, כי הקרקעות הפנימיות אינן חשוכות לחלוטין וכי שורר בהן אור קלוש. מהו מקור האור? לדעת מספר שיטות, כשם שסביב כדור הארץ שלנו חגים כדורי מאורות כמו השמש והירח והכוכבים, כך סביב הארצות הפנימיות חגים מאורות, אם כי בעלי עוצמה פחותה. לדעת מפרשים אחרים, באותה מידה שהאיש 'מיושבי ארקא' בסיפור מן הזוהר הצליח להגיח מתוך הכדור הפנימי אל החיצוני, כך מצליחות קרני השמש שלנו לחדור אל השכבות הפנימיות. נראה כי בין הסלעים האדירים קיימים נקיקים בלתי נראים המשמשים 'חלונות תאורה' ליושבי שבעת הארצות.

פעם אחת היו רבי חייא ורבי יוסי הולכים בדרך, וכדרכם תמיד, עסקו בחידושי תורה. עודם צועדים בדרך המלך, נשמעה לאוזניהם בת-קול: **מדוע הנכם הולכים בדרך עקומה? פנו לכיוון מעלה, אל תרדו למטה, שם אורבים שודדים המקפחים עוברים ושבים!** שמעו הצדיקים לבת-קול ופנו אל השביל המטפס במעלה ההר, דרך סלעית והררית. נמו אחד לשני: אם נעשה לנו נס בדרך הזו, בוודאי הקדוש ברוך הוא מראה לנו כאן איזה דבר פלא... הלכו והסתתרו בנקיקי הסלעים מאימת השודדים שבמורד, ולפתע צץ מולם מתוך גומחה, ראש אדם. עוד רגע והאיש טיפס מתוך המחילה האפילה והתייצב לפנייהם לכל מלוא קומתו. התנאים הקדושים סקרו את הדמות המוזרה בפליאה ורבי יוסי פתח: מאין אתה? **מאנשי ארקא אני!** השיב האיש. (ארץ ושמה 'ארקא' הטמונה במעבה כדור הארץ שאנו עומדים עליו). האם ישנם שם בני אדם ב'ארקא'? אכן! השיב האיש, והם זורעים וגם קוצרים, מהם בעלי צורה שונה ממני, כלומר, במקום ראש אחד הם נושאים שני קדקודים. והנה עתה טיפסתי אליכם כדי לשמוע מכם מה שם הארץ שאתם חיים בה... שמה של הארץ שלנו היא 'ארץ' - השיב רבי יוסי, משום שהיא 'ארץ החיים' ואך בה צומח לחם. בארצות האחרות אין לחם, רק כזה שלא נעשה משבעת